

Nhìn lại 5 năm thực hiện Chỉ thị số 03-CT/TW của Bộ Chính trị khóa XI về “Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG HOA*

Ngày 14-5-2011, Bộ Chính trị khóa XI ban hành Chỉ thị số 03-CT/TW về “Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”. Đây là chủ trương lớn của Đảng, thực hiện Nghị quyết Đại hội XI, đưa việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh trở thành nhiệm vụ thường xuyên, quan trọng của các tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị, địa phương.

Những kết quả đạt được

Năm năm qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, sự vào cuộc tích cực của cấp ủy các cấp, việc thực hiện Chỉ thị số 03-CT/TW đã đạt được nhiều kết quả bước đầu quan trọng, trên cả 8 nội dung yêu cầu của Chỉ thị.

Một là, việc thực hiện Chỉ thị đi dần vào nền nếp, trở thành công việc thường xuyên, được đưa vào kế hoạch, chương trình công tác của cấp ủy, thường vụ, thường trực cấp ủy, hạn chế bớt các biểu hiện hình thức, khiên cưỡng.

Hai là, việc thực hiện Chỉ thị đã góp phần tích cực vào

việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị, thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XI về xây dựng Đảng, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XI của Đảng; nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân về sự cần thiết và yêu cầu tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh trong thời gian tới⁽¹⁾.

Ba là, tinh thần gương mẫu của cán bộ, đảng viên, trách nhiệm của cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp được nâng lên, thể hiện trong việc

đổi mới lề lối, tác phong làm việc, tinh thần trách nhiệm, thái độ tích cực phục vụ nhân dân, tạo chuyển biến trong giải quyết những vấn đề cấp bách, góp phần khắc phục suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong Đảng và xã hội, động viên nhân dân tham gia xây

* PGS, TS, Vụ trưởng, Trưởng Bộ phận chuyên trách 03, Ban Tuyên giáo Trung ương

(1) Theo kết quả điều tra dư luận xã hội của Ban Tuyên giáo Trung ương, liên tục 4 năm liền, nội dung học tập Chỉ thị số 03-CT/TW là một trong ba hoạt động được dư luận quan tâm và đánh giá cao nhất về hiệu quả việc thực hiện

dụng Đảng, kiểm tra, giám sát cán bộ, đảng viên thực hiện Chỉ thị⁽²⁾.

Bốn là, nhiều vụ việc tồn đọng, bức xúc ở cơ sở đã được tập trung giải quyết, góp phần tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, hạn chế trong phát triển kinh tế - xã hội, chống quan liêu, tham nhũng, đẩy mạnh cải cách hành chính, được nhân dân ghi nhận, củng cố niềm tin của cán bộ, đảng viên, nhân dân vào Đảng, Nhà nước.

Năm là, góp phần nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng, của các đoàn thể chính trị - xã hội, nghề nghiệp. Qua sinh hoạt chi bộ về nội dung này, cấp ủy và từng đảng viên nêu cao tinh thần học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức của Bác, tận tụy, trách nhiệm hơn với công việc, gần bó hơn với nhân dân, kiên quyết hơn trong đấu tranh với các biểu hiện tiêu cực.

Sáu là, góp phần cổ vũ các nhân tố tích cực, có tác dụng xây dựng nhân cách và văn hóa, tạo không khí phấn khởi trong xã hội, động viên, phát huy mặt tốt, đấu tranh với mặt tiêu cực, với những biểu hiện, hành vi trái đạo đức.

Những hạn chế, khuyết điểm

Bên cạnh những kết quả nêu trên, việc thực hiện Chỉ thị số 03-CT/TW của Bộ Chính trị còn có hạn chế, khuyết điểm, dẫn đến kết quả thực hiện Chỉ thị chưa được như mong đợi. Cụ thể là:

Về nhận thức: Trong các cơ quan đảng, bộ máy nhà nước, hệ thống chính trị, vẫn còn không ít cán bộ, đảng viên, trong đó có cả cán bộ chủ chốt, nhận thức chưa đầy đủ, sâu sắc về ý nghĩa, tầm quan trọng, mục đích, yêu cầu của Chỉ thị đối với công tác xây dựng Đảng, xây dựng nền tảng đạo đức trong Đảng và xã hội, chưa tự giác học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Bác, vẫn coi đó như một phong trào, một cuộc vận động. Từ đó, công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện Chỉ thị còn thiếu tính chủ động, nặng về hình thức, chờ đợi chỉ đạo, hướng dẫn của cấp trên; thiếu kiểm tra, giám sát; hiệu quả thực hiện không cao; xuất hiện sự xao nhãng, thiếu quyết tâm, thiếu tích cực trong lãnh đạo, chỉ đạo ở những năm cuối nhiệm kỳ.

Về hành động: Việc cụ thể hóa và tổ chức thực hiện các chuẩn mực đạo đức theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh của một số cơ

quan, đơn vị còn chậm, nội dung dài, sao chép lẫn nhau. Hình thức tổ chức sinh hoạt chuyên đề tại không ít chi bộ còn lúng túng, thiếu sinh động, chủ yếu kể về Bác, chưa kể nhiều về những câu chuyện, những kết quả làm theo Bác nên chất lượng chưa cao. Nội dung đăng ký học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh của cán bộ, đảng viên còn chung chung. Việc lựa chọn và tập trung giải quyết những vấn đề bức xúc, nổi cộm... chưa thực sự tích cực, kiên quyết, nhiều nơi kết quả chưa rõ. Việc đưa nội dung học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh vào chương trình giáo dục, đào tạo trong các nhà trường, học viện còn chậm. Công tác giáo dục thế hệ trẻ chưa thiết thực, chưa có những hình thức và nội dung phù hợp để thuyết phục, lôi cuốn thanh, thiếu niên tham gia. Việc thực hiện Chỉ thị của Bộ Chính trị trong các cơ quan quản lý nhà nước, thực hiện Chỉ thị số 1973/CT-TTg

(2) Kết quả lấy phiếu tín nhiệm trong các tổ chức đảng, các cơ quan dân cử, năm sau cao hơn năm trước, đã thể hiện sự cố gắng sửa chữa khuyết điểm, hạn chế, nâng cao tinh thần trách nhiệm trước công việc của nhiều cán bộ lãnh đạo các cấp

của Thủ tướng Chính phủ chưa được triển khai đầy đủ, nhiều nơi còn hình thức, thiếu cụ thể, kết quả hạn chế. Công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện Chỉ thị ở một số tổ chức đảng chưa được coi trọng.

Việc tổ chức và phát huy trách nhiệm nêu gương của người đứng đầu, của lãnh đạo chủ chốt, của cán bộ, đảng viên ở nhiều nơi chưa được chú trọng. Có nơi, người đứng đầu còn vi phạm quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Vẫn còn tình trạng, ngay trong sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt đoàn thể, nhiều đảng viên nói trái, làm trái với nghị quyết của Đảng mà không bị đấu tranh, phê phán; vẫn còn những biểu hiện thiếu gương mẫu của một số cán bộ, đảng viên trong công tác và sinh hoạt, ảnh hưởng đến việc thực hiện Chỉ thị, thậm chí còn gây tổn hại đến uy tín của Đảng, Nhà nước, làm giảm niềm tin của quần chúng nhân dân vào việc thực hiện Chỉ thị.

Công tác tuyên truyền trên các phương tiện truyền thông chưa thật sinh động, hấp dẫn, thiếu thường xuyên, thiếu sáng tạo, chưa tạo sức lan tỏa trong xã hội. Thông tin đại chúng vẫn chưa dành thời lượng thỏa đáng cho việc biểu dương

người tốt, việc tốt; phương pháp tuyên truyền mặt tích cực còn đơn điệu, thiếu hấp dẫn; chưa quan tâm phát hiện, cổ vũ, nhân rộng những tập thể, cá nhân làm tốt, có nhiều chuyển biến tích cực...

Giải thưởng sáng tác, quảng bá các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí về chủ đề học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh tuy đã thu hút được nhiều văn nghệ sỹ, nhà báo tham gia, nhưng chưa thực sự đông đảo, chưa trở thành việc làm thường xuyên trong hoạt động sáng tác, quảng bá, còn ít tác phẩm hay, chất lượng nghệ thuật chưa cao. Công tác biểu dương, khen thưởng chưa kịp thời, hình thức biểu dương bằng thư khen của lãnh đạo chủ chốt và bí thư cấp ủy hầu như chưa được các địa phương, cơ quan, đơn vị quan tâm thực hiện.

Nguyên nhân và bài học kinh nghiệm

Những hạn chế, yếu kém trong việc thực hiện Chỉ thị số 03 của Bộ Chính trị những năm qua có nhiều nguyên nhân, cả khách quan và chủ quan.

Một là, Chỉ thị số 03-CT/TW yêu cầu thay đổi phương thức triển khai học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, nên thời gian đầu một số địa phương, đơn

vị còn lúng túng, bỡ ngỡ. Tình hình thế giới, khu vực có nhiều bất ổn, vấn đề tranh chấp chủ quyền biển, đảo; sự chống phá thường xuyên của các thế lực thù địch; tình hình tiêu cực, tham nhũng ngày càng diễn biến phức tạp đã và đang làm giảm niềm tin của cán bộ, đảng viên, nhân dân vào chủ trương tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.

Hai là, nhận thức và hành động của một số cấp ủy, lãnh đạo các địa phương, cơ quan, đơn vị, trong đó có người đứng đầu chưa thực sự quyết tâm, chưa thấy đây vừa là nhiệm vụ quan trọng trước mắt, vừa là nhiệm vụ cơ bản, lâu dài. Chính vì vậy, nội dung thực hiện Chỉ thị chưa được đưa vào nội dung, chương trình, kế hoạch công tác năm, quý, tháng. Có nơi đưa vào nhưng thiếu kiểm tra, đôn đốc, giám sát; công tác sơ kết, tổng kết còn hình thức, thiếu chiều sâu; ít quan tâm tới công tác tuyên truyền; vẫn còn tình trạng “khoán” cho cơ quan tuyên giáo làm là chính.

Ba là, trong tổ chức thực hiện Chỉ thị, nhiều nơi chưa thực sự gắn kết giữa xây và chống, giữa tổ chức động viên học tập và các biện pháp yêu cầu phải học và làm theo Bác. Việc biểu dương, khen

VÀ NGHỊ QUYẾT HỘI NGHỊ TRUNG ƯƠNG 4 KHÓA XI

thường những tập thể, cá nhân có thành tích học tập và làm theo Bác không đi liền với các biện pháp chống các hiện tượng tiêu cực, như thiếu trung thực, nói một đằng làm một nẻo, quan liêu, tham nhũng, tiêu cực, lãng phí, xa dân... Trong công tác tổ chức, cán bộ, việc xem xét, đánh giá, quy hoạch, đề bạt cán bộ chưa thực sự chú trọng đến các tiêu chuẩn về đạo đức, lối sống. Các biện pháp kiểm tra, giám sát trách nhiệm học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh đối với cán bộ chủ chốt các cấp chưa cụ thể, nên hiệu quả chưa cao.

Bốn là, hiệu quả bộ phận giúp việc, tham mưu cho cấp ủy chưa đạt yêu cầu, chủ yếu khoán cho ban tuyên giáo. Bộ phận chuyên trách không có biên chế, tổ chức, bộ máy không thống nhất, dẫn đến hạn chế trong công tác tham mưu cho cấp ủy chỉ đạo thực hiện Chỉ thị.

Nhìn lại 5 năm triển khai thực hiện Chỉ thị của Bộ Chính trị, qua những kết quả đạt được, những hạn chế, khuyết điểm và nguyên nhân, có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

Một là, ý thức trách nhiệm, tinh thần gương mẫu đi đầu trong học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh của cán bộ, đảng

viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt, có tác dụng quyết định trong thực hiện Chỉ thị. Việc cán bộ lãnh đạo chủ chốt, người đứng đầu, trực tiếp là bí thư cấp ủy và thủ trưởng cơ quan, nêu cao tinh thần trách nhiệm, chủ động trong lãnh đạo, chỉ đạo, tự mình gương mẫu đi trước, làm trước, giữ gìn phẩm chất đạo đức, nói đi đôi với làm, thực sự có tác dụng lôi cuốn, thúc đẩy việc thực hiện Chỉ thị, góp phần tạo sự lan tỏa trong Đảng và toàn xã hội.

Hai là, về phương thức tổ chức thực hiện, việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh phải gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị của từng ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị, gắn với nhiệm vụ then chốt là công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị, thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XI "Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay". Trong tổ chức thực hiện, cấp ủy và lãnh đạo các cấp cần xác định nội dung chủ đề trọng tâm, trọng điểm cho từng năm, từng giai đoạn, góp phần giải quyết những vấn đề quan trọng, bức xúc trong đời sống xã hội. Chỉ khi đạt được những kết quả rõ rệt mới tạo được niềm tin cho cán bộ, đảng viên, nhân dân.

Ba là, để việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh trở thành ý thức tự giác, phải tìm tòi những cách làm thiết thực, hiệu quả, phù hợp với từng địa phương, đơn vị. Gắn việc thực hiện Chỉ thị với việc thực hiện Quy định những điều đảng viên không được làm, trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, với các phong trào thi đua yêu nước và các phong trào xã hội khác.

Bốn là, việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh cần kết hợp "xây" đi đôi với "chống"; kết hợp cổ vũ, động viên người tốt, việc tốt, tổ chức học tập tư tưởng, tấm gương đạo đức của Bác gắn với giữ gìn kỷ luật, kỷ cương, kiên quyết đấu tranh, xử lý nghiêm các hiện tượng vi phạm Điều lệ Đảng, pháp luật Nhà nước. Để làm việc đó, cần phát huy dân chủ, công khai, minh bạch, gắn tổ chức học tập với công tác kiểm tra, giám sát của tổ chức đảng và cơ chế nhân dân tham gia góp ý, giám sát cán bộ, đảng viên, công chức về đạo đức, lối sống, tác phong. Cần có biện pháp, chế tài cụ thể, có hiệu lực, hiệu quả biểu dương người tích cực học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Bác; phê phán người không tự giác thực hiện, kỷ luật nghiêm người sai phạm